

Lieta C-215/24 [Fira]ⁱ**Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu****Iesniegšanas datums:**

2024. gada 20. marts

Iesniedzējtiesa:*Tribunal Judicial da Comarca do Porto – Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia (Portugāle)***Datums, kurā pieņemts iesniedzējtiesas nolēmums:**

2024. gada 19. marts

Prasītājs:

Prokuratūra

Atbildētājs:

YX

***Tribunal Judicial da Comarca do Porto (Portu rajona tiesa, Portugāle)
Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia – Juiz 2 (Vilanovas de Gajas
vietējās krimināllietu palātas tiesnesis Nr. 2, Portugāle)***

Parastā tiesvedībā (tiesnesis vienpersoniski)

- 1 *Tribunal Judicial da Comarca do Porto (Portu rajona tiesa, Portugāle) Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia (Vilanovas de Gajas vietējā krimināllietu palāta, Portugāle) tiesnesis Nr. 2 izdod šo lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu kriminālprocesā Nr. 4860/13.7TB VNG, ko uzsākusi prokuratūra un kurā tika notiesāts YX [..].*

I. Ievads

- 2 2018. gada 9. oktobrī YX tika piespriests brīvības atņemšanas sods uz sešiem mēnešiem, to aizstājot ar 180 soda dienām, par krāpšanu nodokļu jomā, kas faktu rašanās brīdī bija kvalificējams kā smags nodarījums un par ko paredzēts sods

ⁱ Šis lietas nosaukums ir izdomāts. Tas neatbilst neviena lietas dalībnieka reālajam personvārdam vai nosaukumam.

saskaņā ar 1990. gada 15. janvāra *Decreto-Lei n.º20-A/90* (Dekrētlikums Nr. 20-A/90) 23. panta 1. un 4. punktu. Šis nolēmums ir izskaidrojams ar to, ka Portugāles tiesībās ir noteikts pienākums samērot intereses un izskatīt alternatīva soda piemērošanas lietderību, paredzot brīvības atņemšanai alternatīvu sodu, kas atbilst formālajām alternatīvā soda prasībām un kas *in abstracto* var tikt piemērots šādam pasākumam. Brīvības atņemšanai alternatīvie sodi tostarp ietver pakārtotu naudas soda piemērošanu, kā tas paredzēts Portugāles Kriminālkodeksa 45. pantā: “1. *Ja tiek piespriests brīvības atņemšanas sods, kas nepārsniedz vienu gadu, šo sodu aizstāj ar naudas sodu vai citu sodu, kas nav saistīts ar brīvības atņemšanu un kas paredzēts tiesību aktos, ja vien nepieciešamība novērst turpmāku noziedzīgu nodarījumu izdarīšanu neparedz brīvības atņemšanas soda izpildi.*”

- 3 Tā kā naudas sods netika samaksāts, tika piespriests izpildīt pamatsodu, t. i., brīvības atņemšanu uz sešiem mēnešiem saskaņā ar Portugāles Kriminālkodeksa 45. panta 2. punktu, kurā ir paredzēts, ka, “*ja naudas sods netiek samaksāts, notiesātais izcieš spriedumā piespriesto brīvības atņemšanas sodu. Šā kodeksa 49. panta 3. punkta tiesību normas ir piemērojamas pēc analogijas.*”
- 4 Portugāles Kriminālkodeksa 49. panta 3. punktā ir noteikts: “*Pakārtotā brīvības atņemšanas soda izpildi var apturēt uz laiku no viena līdz trim gadiem, ja notiesātais pierāda, ka naudas sods nav samaksāts no viņa neatkarīgu iemeslu dēļ, ar nosacījumu, ka šī apturēšana ir atkarīga no pienākumu vai uzvedības noteikumu ievērošanas, kuriem nav ekonomiska vai finansiāla saturs. Pakārtotais brīvības atņemšanas sods tiek izpildīts, ja netiek ievēroti pienākumi vai uzvedības noteikumi un ja tie ir pasludināti par spēkā neesošiem.*”
- 5 Tā kā notiesātais YX nebija pierādījis, ka nav vainojams naudas soda nesamaksāšanā, tiesa atcēla alternatīvo sodu un uzdeva izpildīt brīvības atņemšanas sodu, izsniedzot attiecīgo apcietināšanas orderi.
- 6 Tomēr šo orderi nevarēja izpildīt, jo attiecīgā persona bija devusies uz ārvalstīm, tāpēc tika atzīts, ka šī persona izvairās no piespriestā soda.
- 7 Centienos atrast attiecīgo personu tika noskaidrots, ka viņa dzīvo Spānijā.
- 8 2022. gada 22. februārī tika izdots Eiropas apcietināšanas orderis (turpmāk tekstā – “EAO”) nolūkā panākt attiecīgās personas nodošanu, lai tā izciestu tai piespriesto sešu mēnešu brīvības atņemšanas sodu.
- 9 Šā EAO izpildes laikā Spānijas tiesu iestādes atteicās nodot attiecīgo personu, pamatojoties uz to, ka viņai Spānijā ir likumīga dzīvesvieta un tā ir paudusi vēlmi izciest sodu šajā valstī, vienlaikus apņēmoties atzīt (Portugālē) piespriesto sodu un to izpildīt Spānijā.
- 10 Šajā ziņā Spānijas iestādes ir izpildījušas Padomes Pamatlēmuma 2008/909/TI (2008. gada 27. novembris) par savstarpējas atzīšanas principa piemērošanu attiecībā uz spriedumiem krimināllietās, ar kuriem piespriesti brīvības atņemšanas sodi vai ar brīvības atņemšanu saistīti pasākumi, lai tos izpildītu Eiropas Savienībā

(OV 2008, L 327, 27. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2008/909”), 4. pantu, iesniedzot deklarāciju, kurā norāda, ka tās atzīst Portugāles tiesas piespriesto sodu, kas liedz notiesāto atstāt nesodītu.

- 11 2023. gada 11. oktobrī, piemērojot Spānijas Kriminālkodeksa 80. pantu, kas kriminālprocesos, kuri ietilpst šīs valsts tiesību sistēmā, ļauj tiesnesim brīvības atņemšanas soda uz laiku, kas nepārsniedz divus gadus, vietā piemērot nosacītu notiesāšanu uz diviem līdz pieciem gadiem, *Juzgado Central de Lo Penal n°1 de Madrid* (Madrīdes centrālā krimināllietu tiesa Nr. 1, Spānija) tomēr uz diviem gadiem apturēja par attiecīgā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu YX piesprietā sešu mēnešu brīvības atņemšanas soda izpildi.
- 12 Tā kā Portugāles prokuratūra nevarēja piekrist Spānijas tiesas nolējumam, tā izteica lūgumu vērsties Eiropas Savienības Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolērumu ar **šādu pamatojumu**:

II. Pamatojums

- 13 Šajā lietā ir piemērojamas Padomes Pamatlēmuma 2008/909 un Pamatlēmuma 2002/584/TI (2002. gada 13. jūnijs) par Eiropas apcietināšanas orderi un par nodošanas procedūrām starp dalībvalstīm – dažu dalībvalstu deklarācijas par pamatlēmumu (OV 2002, L 190, 1. lpp.; turpmāk tekstā – “Pamatlēmums 2002/584”) tiesību normas.
- 14 Saskaņā ar Tiesas pastāvīgo judikatūru pamatlēmums, pat ja tam nav tiešas iedarbības, ir saistošs valsts iestādēm, tostarp valsts tiesām, kurām savas valsts tiesības ir jāinterpretē atbilstoši Savienības tiesībām. Tādējādi tiesām, piemērojot valsts tiesības, tās jāinterpretē, ņemot vērā minētā pamatlēmuma tiesību normas un mērķus (spriedumi, 2017. gada 29. jūnijs, *Poplawski*, C-579/15, EU:C:2017:503, 31. punkts, un 2016. gada 8. novembris, *Ognyanov*, C-55[4]/14, EU:C:2016:835, 62.-64. punkts).
- 15 Turklāt, interpretējot Savienības tiesību normu, ir jāņem vērā ne tikai tās formulējums, bet arī tās konteksts un ar tiesisko regulējumu, kurā šī norma ir ietverta, izvirzītie mērķi (spriedums, 2015. gada 16. jūlijs, *Lanigan*, C-237/15 PPU, EU:C:2015:474, 35. punkts).
- 16 Saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 1. panta 2. punktu dalībvalstīm ikviens EAO ir jāizpilda, pamatojoties uz savstarpējas atzīšanas principu un saskaņā ar šā pamatlēmuma noteikumiem.
- 17 Šajā ziņā Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktā ir paredzēts EAO fakultatīvas neizpildīšanas pamats, saskaņā ar kuru izpildes tiesu iestāde var atteikties izpildīt šādu orderi, kas izdots soda izpildei, ja pieprasītā persona “*paliek izpildes dalībvalstī, ir izpildes dalībvalsts pilsonis vai rezidents*” un ja šī valsts atņemas izpildīt šo sodu saskaņā ar tās tiesību aktiem.

- 18 Turklāt Pamatlēmuma 2008/909 25. pantā ir paredzēts, ka tā noteikumus piemēro tiktāl, ciktāl tie atbilst noteikumiem Pamatlēmumā 2002/584 sodu izpildei gadījumos, ja dalībvalsts apņemas izpildīt sodu lietās atbilstīgi 4. panta 6. punktam minētajā pamatlēmumā. Šajā lietā Spānijas tiesu iestādes ir atsaukušās uz EAO fakultatīvas neizpildīšanas pamatu, kas balstīts uz pieprasītās personas dzīvesvietu, un ir apņēmušās izpildīt sodu.
- 19 Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā ir paredzēti ierobežoti nosacījumi, ar kādiem izpildes valsts kompetentā iestāde var pielāgot izsniegšanas valstī piespriesto sodu. Ņemot vērā šī pamatlēmuma pamatā esošo loģiku un būtību, šķiet, ka šie nosacījumi ir vienīgie izņēmumi no izpildes iestādes pienākuma atzīt tai nosūtīto spriedumu un izpildīt sodu, kura ilgumam un būtībai ir jāatbilst tiem, kas paredzēti izsniegšanas dalībvalstī pasludinātajā spriedumā.
- 20 Šī tiesa uzskata, ka izpildes dalībvalsts nevar ar atpakaļejošu spēku grozīt izsniegšanas dalībvalsts tiesas nolēmumu tik lielā mērā, ka tā galu galā ar savu nolēmumu aizstāj tās tiesas nolēmumu, kura ir piespriedusi sodu. Līdz ar to izpildes valsts iestāde, kuras jurisdikcijā ir soda izpilde, nevar apturēt šo izpildi, pat ja šāda iespēja pastāv attiecībā uz valsts nolēmumiem. Pretējs risinājums apdraudētu Pamatlēmuma 2008/909 mērķus, tostarp savstarpējās atzīšanas principa ievērošanu, kas ir Eiropas Savienības tiesu iestāžu sadarbības krimināllietās būtība.
- 21 Proti, tas, ka izpildes valsts tiesa aptur reālo brīvības atņemšanas sodu (pat ja šī apturēšana atbilst valsts tiesību normām attiecībā uz tās jurisdikcijā esošajiem tiesu nolēmumiem) pēc tam, kad tā ir atzinusi [izsniegšanas] valsts tiesas pasludinātu notiesājošu spriedumu, lai gan izsniegšanas valsts kompetentās iestādes nav apturējušas šo sodu saskaņā ar savas valsts tiesību aktiem, apdraudētu dalībvalstu īpašo savstarpējo uzticēšanos to attiecīgajām tiesu sistēmām.
- 22 Šī tiesa uzskata, ka Tiesa šo neiespējamību vismaz netieši ir atzinusi 2020. gada 11. marta sprieduma SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija) (C-314/18, EU:C:2020:191) 65. punktā, kurā ir norādīts, ka Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā ir paredzēti stingri nosacījumi, *“ar kādiem izpildes valsts kompetentā iestāde drīkst pielāgot sprieduma dalībvalstī piespriesto sodu, kas tādējādi ir vienīgie izņēmumi no principiālā pienākuma, kurš ir minētajai iestādei atbilstoši šī pamatlēmuma 8. panta 1. punktam atzīt tai nosūtīto spriedumu un izpildīt piespriesto sodu, kura ilgums un veids atbilst šīs sprieduma dalībvalsts taisītajā spriedumā paredzētajam (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 8. novembris, Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, 36. punkts)”*. Šī nostāja ir apstiprināta arī 2021. gada 15. aprīļa sprieduma AV (Spriedums, ar ko nosaka kumulatīvu sodu) (C-221/19, EU:C:2021:278) 35. punktā.
- 23 Kā Tiesa ir nospriedusi 2020. gada 11. marta sprieduma SF (Eiropas apcietināšanas orderis – Atpakaļnogādes uz izpildes valsti garantija) (C-314/18, EU:C:2020:191) rezolutīvās daļas 2. punktā: *“Pamatlēmuma 2008/909, ar*

grozījumiem, kas izdarīti ar Pamatlēmumu 2009/299, 25. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tad, ja kriminālvajāšanai izsniegta Eiropas apcietināšanas ordera izpilde ir pakļauta Pamatlēmuma 2002/584, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Pamatlēmumu 2009/299, 5. panta 3. punktā paredzētajam nosacījumam, izpildes dalībvalsts tāda brīvības atņemšanas soda vai ar brīvības atņemšanu saistīta drošības līdzekļa izpildei, kas attiecīgajai personai piespriests izsniegšanas dalībvalstī, var pielāgot šī soda ilgumu tikai atbilstoši stingriem nosacījumiem, kas paredzēti Pamatlēmuma 2008/909, ar grozījumiem, kas izdarīti ar Pamatlēmumu 2009/299, 8. panta 2. punktā”.

- 24 Šī argumentācija, šķiet, ir jāievēro arī šajā lietā.
- 25 Proti, Spānijas tiesas kompetentās iestādes veiktā soda pielāgošana vai grozīšana (apturot soda izpildi), izņemot gadījumus, kas paredzēti Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā, kurš piemērojams saskaņā ar tā 25. pantu, nevar tikt pieņemta, jo pretējā gadījumā tiktu pārkāpts savstarpējās atzīšanas princips.
- 26 Šī tiesa arī uzskata, ka, lai gan Pamatlēmuma 2008/909 17. pantā ir paredzēts, ka soda izpildi reglamentē izpildes valsts tiesību akti, tas attiecas tikai uz pasākumiem, kuru mērķis ir garantēt brīvības atņemšanas soda materiālu izpildi. Proti, nekas neļauj interpretēt šī panta tiesību normas tādējādi, ka tā materiālā piemērošanas joma ietver lēmumu par pieprasītās personas brīvības atņemšanas soda izpildes apturēšanu.
- 27 Kopumā Spānijas tiesa apņēmas izpildīt nolēmumu, jo tā atsaucās uz iespēju atteikties izpildīt EAO, pamatojoties uz to, ka notiesātajam dzīvesvieta ir Spānijā. Pēc šīs apņemšanās Portugāles tiesas pasludinātais notiesājošais spriedums krimināllietā tika nodots tai atzīšanai un izpildei saskaņā ar Pamatlēmumu 2008/909. Spānijas tiesa nevar atsaukties uz saviem valsts tiesību aktiem, lai pārskatītu vai grozītu notiesātajam piespriestā soda būtību, neievērojot Pamatlēmuma 2008/909 8. panta 2. un 4. punktā, 17. panta 2. punktā un 19. panta 2. punktā paredzētos nosacījumus un ierobežojumus.
- 28 Kā Tiesa ir nospriedusi 2017. gada 29. jūnija spriedumā *Poplawski* (C-579/15, EU:C:2017:503, 22. punkts), lēmums par atteikumu izpildīt EAO saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu nozīmē izpildes dalībvalsts patiesu apņemšanos izpildīt sodu, kas attiecībā uz pieprasīto personu pasludināts izsniegšanas valstī, jo pirms ikviena atteikuma izpildīt EAO izpildes tiesu iestādei ir jāpārbauda iespēja faktiski izpildīt sodu. Līdz ar to, ja izpildes valsts nespēj garantēt šo aspektu, tai ir jānovērš pieprasītās personas nesodāmība un ir jāizpilda EAO, nododot to izsniegšanas valstij.
- 29 Kad Spānijas valsts atteicās izpildīt EAO, tā paziņoja, ka ir gatava pilnībā izpildīt sodu bez iespējas pārveidot to par brīvības atņemšanas sodam alternatīvu pasākumu (tā kā šim nolūkam paredzētie stingrie nosacījumi nav izpildīti), pretējā gadījumā tiktu grozīts izsniegšanas valsts tiesas nolēmums, ko nepieļauj Pamatlēmums 2008/909.

30 Turklāt šī tiesa uzskata, ka saskaņā ar turpmāk minēto starptautisko tiesību aktu tiesību normām Spānijas tiesu iestādei katrā ziņā izsniegšanas valsts bija iepriekš jāinformē par iespēju apturēt brīvības atņemšanas sodu, lai tā varētu reaģēt saskaņā ar šā pamatlēmuma 12. un 13. pantu.

*

31 Ņemot vērā iepriekš minēto, faktiskie apstākļi šajā lietā norāda uz Savienības tiesību normu piemērošanu. Šāds konteksts sarežģī šīs tiesas lēmuma pieņemšanu attiecībā uz lietas turpināšanu vai izbeigšanu. Ņemot vērā šo situāciju, ir jāveic detalizēta attiecīgo faktu un tiesību normu analīze.

32 Saskaņā ar Lisabonas līguma 19. panta 3. punkta b) apakšpunktu Tiesas uzdevums ir sniegt *“pēc dalībvalstu tiesu pieprasījuma [...] prejudiciālus nolēmumus par Savienības tiesību aktu interpretāciju vai iestāžu pieņemto aktu spēkā esamību”*.

33 Tāpat LESD 267. pantā ir paredzēts, ka *“[I] Eiropas Savienības tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par: [...] [b]) Savienības iestāžu vai struktūru tiesību aktu spēkā esamību un interpretāciju”* un ka, *“[j]a šādu jautājumu ierosina kādas dalībvalsts tiesā, šī tiesa, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas lēmums par šo jautājumu, lai šī tiesa varētu sniegt spriedumu, var lūgt, lai Tiesa sniedz nolēmumu par šo jautājumu”*.

34 Savienības tiesību aktos paredzētie nosacījumi, ja vien nav pieļauta kļūda, ir izpildīti, ja prejudiciālais nolēmums ir nepieciešams un piemērots, lai nodrošinātu šādu prioritāti.

35 Šajā lietā rodas pamatotas šaubas par to Savienības tiesību interpretāciju un piemērošanu, kurām ir būtiska ietekme uz galīgo lietas iznākumu. Tādējādi, lai novērstu attiecīgo ES tiesību aktu normu atšķirīgu interpretāciju, ir nepieciešams vērsties Eiropas Savienības Tiesā. Turklāt šī tiesa, iepazīsies ar valsts judikatūru un Tiesas judikatūru, uzskata, ka strīda jautājums, šķiet, nav padziļināti analizēts, lai kļiedētu radušās šaubas, un ka minēto tiesību normu interpretācija joprojām rada grūtības.

36 Tādējādi **Tiesas kompetencē ir sniegt prejudiciālus nolēmumus par Līguma interpretāciju**, un, ja tai ir iesniegts šāds jautājums, **jebkura dalībvalsts tiesa var lūgt Tiesu sniegt nolēmumu**, ja tā uzskata, ka ir vajadzīgs Tiesas nolēmums **par šo jautājumu**, lai šī tiesa varētu taisīt spriedumu. Šeit ir runa par labi zināmo mehānismu, kad valstu tiesas Eiropas Savienības Tiesai iesniedz **lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu**, galvenokārt, nolūkā panākt Savienības tiesību vienotu interpretāciju un ar tā palīdzību – vienotu to piemērošanu visās dalībvalstīs, lai to efektivitāte vienmēr būtu nemainīga.

37 Lēmumu iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu var pieņemt tikai tiesa, un tā to var darīt **pēc savas ierosmes**. Tāpat tiesai ir **jāformulē** Tiesai uzdodamie **jautājumi**.

- 38 Šajā lietā šī tiesa tieši uzskata, ka Tiesas atbilde ir nepieciešama, lai lemtu par tiesvedības gaitu.

III. PREJUDICIĀLIE JAUTĀJUMI

Ar šādu pamatojumu *Tribunal Judicial da Comarca do Porto* (Portu rajona tiesa, Portugāle) – *Juízo Local Criminal de Vila Nova de Gaia* (Vilanovas de Gajas vietējā krimināllietu palāta, Portugāle) – Tiesnesis Nr. 2 nolemj apturēt tiesvedību līdz brīdim, kad Eiropas Savienības Tiesa saskaņā ar LESD 267. panta pirmās daļas b) punktu būs sniegusi prejudiciālu nolēmumu par šādiem jautājumiem:

1) Vai izpildes valsts pēc atteikuma izpildīt Eiropas apcietināšanas orderi saskaņā ar Pamatlēmuma 2002/584 4. panta 6. punktu, pamatojoties uz notiesātās personas dzīvesvietu, un pēc notiesājoša sprieduma atzīšanas var atsaukties uz savas kā izpildes valsts tiesību piemērošanu un jurisdikciju, lai apturētu izsniegšanas valsts piespriedu reālu brīvības atņemšanas sodu, lai gan jau ir uzsākta šī sprieduma izpildes procedūra?

2) Vai izpildes valsts tiesu iestāde var grozīt izsniegšanas valsts tiesu iestādes lēmumu, kas ir stājies likumīgā spēkā, gadījumos, kuri nav paredzēti Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā un 17. panta 1. un 2. punktā?

3) Vai Pamatlēmuma 2008/909 17. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka tas ļauj izpildes valstij apturēt reālu brīvības atņemšanas sodu, piemērojot valsts tiesībās paredzētos nosacījumus, ja izsniegšanas valsts kompetentās iestādes to nav izdarījušas saskaņā ar savas valsts tiesībām?

Gadījumā, ja atbilde uz iepriekšējiem jautājumiem ir apstiprinoša:

4) Vai, ņemot vērā Pamatlēmuma 2008/909 12. un 13. pantu un 17. panta 3. punktu, Spānijas (izpildes valsts) tiesu iestādēm nebija iepriekš jāinformē izsniegšanas valsts par savu viedokli attiecībā uz iespēju apturēt pieprasītās personas brīvības atņemšanas soda izciešanu?

IV. STEIDZAMĪBAS PREJUDICIĀLĀ NOLĒMUMA TIESVEDĪBA

Tiesas Reglamenta 107. panta 1. punktā ir noteikts:

“1. Pēc iesniedzējtiesas pieteikuma vai izņēmuma kārtā pēc Tiesas ierosmes, atkāpjoties no šā Reglamenta noteikumiem, lūgumam sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar kuru uzdod vienu vai vairākus jautājumus par Līguma par Eiropas Savienības darbību trešās daļas V sadaļā minētajām jomām, var piemērot steidzamības tiesvedību. 2. Iesniedzējtiesa izklāsta tiesiskos un faktiskos apstākļus, kas rada steidzamību un pamato šīs izņēmuma tiesvedības piemērošanu, un – cik

vien iespējams – sniedz tās piedāvāto atbildi uz prejudiciālajiem jautājumiem. [..]”

Nav šaubu, ka uz šo lietu attiecas LESD trešās daļas V sadaļa, konkrētāk, tās 4. nodaļa “Tiesu iestāžu sadarbība krimināllietās”. Proti, pantā, ar kuru sākas šī nodaļa, t. i., LESD 82. pantā, ir nostiprināts tiesas spriedumu un nolēmumu savstarpējas atzīšanas princips starp dalībvalstīm.

Turklāt šis lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir saistīts ar atteikumu nodot personu, izpildot EAO, kurā Spānijas tiesu iestādes, ņemot vērā notiesātā likumīgo dzīvesvietu Spānijā un viņa pausto vēlmi izciest sodu šajā valstī, apņēmas atzīt un izpildīt piespriesto sodu, vienlaikus nolemjot piemērot savas valsts tiesības, apturot šo sodu. Līdz ar to ir jāpiemēro steidzamības tiesvedība, jo uzdotie jautājumi ir būtiski, lai izvērtētu notiesātā tiesisko stāvokli notiekošajā tiesvedībā.

Līdz ar to šī tiesa ierosina **uz prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:**

1) Šī tiesa uzskata, ka savstarpējas atzīšanas princips nozīmē to, ka tiesas nolēmumu, ko kādas dalībvalsts tiesu iestāde pieņēmusi saskaņā ar tās tiesību aktiem, var tieši izpildīt citas dalībvalsts tiesu iestāde, radot sekas, kas ir vismaz līdzvērtīgas valsts tiesu iestāžu pieņemtam nolēmumam. Atteikuma izpildīt EAO gadījumā, kā tas ir šajā lietā, izpildes valstij tādējādi ir jāpiekrīt izpildīt sodu ar tādiem pašiem nosacījumiem, kādi bija paredzēti izsniegšanas valstī.

2) Šī tiesa uzskata, ka uz jautājumu ir jāatbild noliedzīgi – Pamatlēmuma 2008/909 8. pantā un 17. panta 2. punktā ir paredzēti stingri noteikti apstākļi, kādos izsniegšanas valsts var pielāgot sodu. Tādējādi “*iespēja pielāgot sodu var tikt īstenota tikai ļoti šaurā izpratnē [..] – ņemot vērā vispārējo savstarpējās atzīšanas mērķi*”, t. i., “*ja galīgajam nolēmumam tiek piešķirta pilnīga un tieša iedarbība visā Savienībā, jo ārvalsts nolēmuma seku atzīšana nozīmē arī to atzīt par spēkā esošu, ja tas attiecas uz pilsoņiem, – un tā ir atbilstoša, ja tiek ņemta vērā savstarpējā uzticēšanās, kas pastāv katrā no dažādajām tiesību un tiesu sistēmām, tas ir pamatots ar to juridisko un kultūras tuvumu, kā arī ar to kopējo pamattiesību aizsardzības ievērošanu*” (Supremo Tribunal de Justicia (Augstākā tiesa, Portugāle) trešās palātas spriedums, 2011. gada 13. aprīlis, lietā Nr. 53/10.3 YREVR.S2).

3) Pamatlēmuma 2008/909 17. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka tas neļauj izsniegšanas valstī piespriesto reālo brīvības atņemšanas sodu grozīt ar alternatīvu sodu, precīzāk, ar soda izpildes apturēšanu, pamatojoties uz izpildes valsts tiesību aktu prasībām, ja izsniegšanas valsts kompetentās iestādes to nav izdarījušas saskaņā ar saviem tiesību aktiem.

4) Attiecībā uz pēdējo jautājumu šī tiesa uzskata, ka uz iepriekšējiem jautājumiem ir jāatbild noliedzīgi. Tomēr gadījumā, ja Tiesa nepiekrītu šim viedoklim, šī tiesa ierosina atbildēt, ka izpildes valstij būtu jāinformē izsniegšanas valsts par savu viedokli attiecībā uz iespēju apturēt apsūdzētās personas brīvības

atņemšanas soda izciešanu pirms šī soda pielāgošanas saskaņā ar Pamatlēmuma 2008/909 12. panta 1. punkta un 13. panta un 17. panta 3. punkta mērķiem, jo šajā gadījumā izsniegšanas valsts varētu vai nu piekrist šo tiesību normu piemērošanai, vai arī atsaukt apliecināto dokumentu.

[..] [*omissis*: apsvērumi par valsts tiesvedību un pielikumi]

*

Vila Nova de Gaia,

Tiesnese prakticante

Sagatavots un elektroniski parakstīts 2024. gada 19. martā

DARBBA VERSIJA